

viduus de la Junta (anomenats «quaters» de quatre) de la antiquíssima Confraria de Sant Salvador de Manresa, surt encara avuy, els diumenges y festes, a recullir almoines per la ciutat portant una bosseta de seda carmesí molt brodada, ab penjays de cordons també de seda.

Moltes foren les corporacions gremials que practicaren el prestam en especies, en forma que podriem envejar. De la Confraria de Sant Abdon y Sant Sennén y Sant Isidro de Montblanch en el mes d'Octubre de 1656 se troben diferents debitoris de blat a favor dels Procuradors de la Confraria; els prestataris prometen tornar per Santa Magdalena del any següent, gra per gra, bo y net com l'han rebut y ab els escreixos acostumats, que eren d'un quartá y un sou per cuartera; en el referit any de 1656 se deixaren setanta cuarteres. El Gremi de Tortosa s'acontentava ab la diferencia que hi ha de la mesura rasa a la curulla.

S'estilava ademés un altre forma de prestam que's podia convertir en donatiu. Un capítol de la Confraria de Vilarrodona disposa que a tot Confrare malalt se li paguin els gastos de metje y medicines ab el ben entés, que si Deu li torna la salut, deu retornar a la Confraria lo que s'hagi bestret per ell. Ademés la Confraria de Lleida, te establert, com hem vist, que a tot Confrare difunt se li pagui els gastos del enterro, pero si després s'averigua que ha deixat bens suficients, la Confraria se reintegrará dels desemborsos fets.

Veusaquí donchs com tan antigues colectivitats son mereixedores del mes gran respecte y estudi; sabíen fomentar perfectament determinats interessos materials, contenien principis de solució pera'l problema del crédit agrícol, eren fornal encesa en que s'hi forjaven virtuts cíviqes y privadas.

Una de les principals mires de tals colectivitats, consistía en fer prácticues les doctrines del cristianisme per la pau social y les bones costums. Els agremiats, propietaris, masovers y jornalers, se deyen germans y ho eren; quant entre ells se suscitaven discordies, eren cridats a l'avinensa y al busca-rahons impenitent se'l expulsava de la corporació; quant estaven malalts, tots resaven per el que jeya en el llit del dolor y l'assistíen; quant moríen, encomanaven a Deu la seva ánima y acompanyaven el cadaver a la sepultura, que devegades era en la tomba comuna de tota la familia gremial.

Mes pera disfrutar de tals beneficis, devíen observarse bones costums; el Confrare immoral o viciós, era cridat a capítol per els Majorals, Majordoms, Prooms o Procuradors de la Corporació, se li demanava esmena y si's feya sort al avís, pagava la seva culpa ab la expulsió, no sens que's fes públich el motiu, encara que fos secret o ignorat.

Tots aquests organismes han desaparegut avuy o s'han transformat y en moltes